

HUVIKOOLI LEESIKAD RAHVATANTSU ÕPPEKAVA

ÜLDOSA

Õppekava koostamisel on lähtutud huviharidusstandardist, huvikooli seadusest, huvikooli põhimäärusest ja huvikooli arengukavast. Õppekava läbimise prioriteediks on õpilase vajadustest ja huvidest lähtumine.

I HUVIHARIDUSE ALUSVÄÄRTUSED

1.1. Huvihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate huviharidusvajaduste rahuldamist. Huvikool loob igale õpilasele tema eelistusi arvestades võimalused oma võimete edasiarendamiseks, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.

1.2. Huvikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

1.3. Huvikooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

1.4. Huviharidus koostöös üld- ja kutseharidusega on toeks uue põlvkonna sotsialiseerimisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühiseväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Huvihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt,

kõlbeliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

II ÕPPE-EESMÄRGID

Huviharidus toetab Eesti kultuuri- ja sporditraditsioonide, tehnoloogilise arengu ja keskkonnahariduse jätkusuutlikkust ning paikkondlike traditsioonide arengut.

Huviharidus:

- 1) põhineb õpilase osalusel ja vabal tahtel;
- 2) põhineb huvialade ja õpilaste võrdsel kohtlemisel;
- 3) arvestab ja toetab õpilase eripära, arengut, iseseisvust, omaalgatust, aktiivsust;
- 4) pakub eduelamusi ja tunnustust;
- 5) pakub huvialaga tegelemise ja selle tunnetamise rõõmu;
- 6) arendab sotsiaalseid oskusi;
- 7) on avatud, salliv, positiivne ja julgustav.

III ÕPIVÄLJUNDID

Huvihariduse ülesandeks on õpilase loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

- 1) mõtleb loovalt;
- 2) oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
- 3) suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
- 4) suudab analüüsida ümbritsevat tegelikkust;
- 5) oskab teha tööd, on valmis koostööks;
- 6) mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust ning oskab õppida.

IV PÄDEVUSED

Pädevused kujunevad õppeprotsessis, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses. Pädevused on õppekavas esitatud viie rühmana: õpipädevus, tegevuspädevus, väärtuspädevus, enesemääratluspädevus, ainepädevus.

Pädevused on kõikidel õppijatel mingil tasemel olemas ning nende jälgimine ja suunamine on tulemuslikum õpetajate ja kooli-kodu koostöös. Õpetaja on selles koostöös suunaja, kes planeerib õppe- ja kasvatustöö põhisuunad, kaasates õpilase enda aktiivsust.

Õppekava taotleb õpilasel järgmiste üldpädevuste kujunemist:

- 1) õpipädevus - suutlikkus tõhusaid õpistrateegiaid ning sobivat õpistiili kasutades juhtida oma õpitegevust: end õppimisele häälestada, motiveerida, otsida vajalikku teavet, omada ülevaadet oma teadmistest, suhestada oma teadmiste teiste inimeste looduga ja luua uus teadmine, seirata ja hinnata oma mõtte- ja õpitegevust;
- 2) tegevuspädevus - suutlikkus näha probleeme ja neid lahendada, oma tegevusi kavandada, seada tegevuseesmärke ja näha ette oodatavaid tulemusi, valida tegevusvahendeid, tegutseda, hinnata oma tegevuste tulemusi; oskus teha koostööd;
- 3) väärtuspädevus - suutlikkus tajuda oma seotust teiste inimestega, oma ja muude rahvaste kultuuriga, loodusega, inimese looduga, hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohalt;
- 4) enesemääratluspädevus - suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, mõtestada oma tegevusi ja käitumist ühiskonnas, kujundada end isiksusena;
- 5) ainepädevus kujuneb saavutatud õpitulemuste alusel.

Konkreetsed pädevused sätestatakse huviala ainekavas.

V ÕPILASKOND JA ÕPETAJAD

5.1. Õpilaskond

Õpilaskond moodustub lastest ja noortest, kes valivad huviala vastavalt oma soovidele, huvidele ja võimetele. Huvikoolis osalemise täpsemad tingimused on fikseeritud huvikooli põhimääruses. Erivõimeid eeldavatel aladel võivad toimuda vastuvõtukatsed või konkursid.

5.2. Õpetaja

Huvikooli õpetaja omab huviala spetsiifikale vastavat ettevalmistust, on õpitegevuse kavandaja ja looja ning õppimise innustaja.

Õpetaja juhindub õppe- ja kasvatustöö planeerimisel oma huvikooli eesmärkidest.

Õpetaja ülesandeks on:

- 1) tagada õpilasele sõbralik ja turvaline õpikeskkond;
- 2) jõuda töös iga üksiku õpilaseni, arvestades, et õppekoormus oleks ea- ja jõukohane;
- 3) hoolitseda tervete ja tasakaalustatud meelteelamuste eest;
- 4) suunata õpilast nägema ja hoidma enda ümber head ja ilusat;
- 5) anda õpilasele teadmisi kodust, kodulinnast, kodumaast ja kogu maailmast;
- 6) kasutada nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid;
- 7) õpetada ja kasvatada käsikäes.

VI ÕPPETÖÖ KORRALDUS JA ÕPIKESKKOND

6.1 Õppetöö korraldus

Õppekorraldus peab igati soodustama õppekavade täitmist, võimaldama ja toetama töö mitmekesistamist ja uute võimaluste leidmist.

Õppetöö peamiseks vormiks on õppetund, mille maht esitatakse akadeemilistes tundides (1 akadeemiline tund kestab 45 minutit). Sõltuvalt ainekavast ja õpilase vanuseastmest kasutatakse õppetöö korraldamisel mitmeid erinevaid vorme (õppetund, mäng, konverents, seminar, konkurss, näitus, võistlus, oksjon, lahtine tund, töötuba, projekt, ekskursioon, õppekäik, laager jm). Õppetöö võib sisaldada iseseisvat tööd, õpet võib korraldada ka väljaspool huvikooli ruume (sealhulgas õues, looduses, muuseumis, arhiivis, keskkonnahariduskeskuses, ettevõttes, asutuses jne) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

Õppetöö maht võib õppeaastate lõikes erineda, sõltudes huviala ainekavast, õpetaja loovast tegutsemisest, grupi koosseisust ja muudest tingimustest.

Huvikool võib teha koostööd üld- ja kutsehariduskoolidega.

Huvikooli õpitulemuste arvestamine üld- või kutsehariduskoolis sõltub koolide eripärast.

6.2. Kooliastmed

Õpilaste jagunemine kooliastmetesse ei sõltu reeglina nende vanusest, vaid personaalsest valmisolekust ja võimetest osaleda antud kooliastme tegevuses. Täpsem maht kehtestatakse huviala ainekavas.

Huvikoolis võib eristada kolme kooliastet:

· Algaste

eelduste ja aluste loomine põhiõppele, koostööoskuste harjutamine, laste eelduste väljaselgitamine

· Põhiaste

loomevõimete kavakindel arendamine; koostööoskuste süvendamine; laste suunamine iseseisvale tegutsemisele ja otsimisele

· Vanem aste

huvialal meisterlikkuse arendamine; iseseisvate tegutsemisoskuste kujundamine

Sõltuvalt tegevuse eripärast võivad kooliastmed veel omakorda jaguneda.

Astmete nimetusi võib kool ise määrata.

6.3. Õpikeskkond

Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab huvihariduse eesmärkide täitmist õpilase arenemisel iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks ning kannab huvihariduse alusväärtusi, oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

6.3.1.Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) osaleb kogu koolipere;

- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste saavutusi;
- 6) välditakse vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

6.3.2. Füüsilist keskkonda kujundades jälgib huvikool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ja õppevahendid vastavad huvikooli eesmärkide täitmisele;
- 2) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 3) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 4) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja – vahendeid.

VII KOOSTÖÖ LAPSEVANEMAGA

Huvikooli õpetajad teevad lapsevanemaga lapse arengu toetamiseks koostööd, mis põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel ja lugupidamisel.

Õpetaja teavitab lapsevanemat lapse arengust ja õppimisest ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest, loob lapsevanemale võimalused saada tuge ja nõu õppe- ja kasvatusküsimustes.

VIII HINDAMINE JA HUVIKOOLI LÕPETAMINE

8.1 Hindamise eesmärk

Hindamise eesmärgiks on õpilasele tagasiside andmine õppimisprotsessis, et suunata ja toetada õpilase enesehinnangu kujunemist ja motiveerida sihikindlalt õppima. Suuline hinnang antakse protsessi käigus, et kirjeldada õpilase arengut vahetult. Kokkuvõtva hindamisega kirjeldatakse õpilase teadmisi ja oskusi, mis tal on kujunenud õppekava läbimise lõpuks. Tagasisidet saab õpilane lisaks erinevatel üritustel, konkurssidel, võistlustel osalemisel.

Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Õppetöö hindamiseks võib olla sõnaline analüüs ja hinnang.

Analüüsi ja hinnangu andmise eesmärgid on:

- anda teavet õppimise käigust õpilasele, lapsevanematele, õpetajale, kooli juhtkonnale;
- määratleda õpilase individuaalsed õpitulemused;
- motiveerida õpilast sihikindlalt õppima.

Hindamise põhikriteeriumiks on muutused iga üksiku õpilase arengus nii isiksusena kui ka grupitööst osavõtjana. Hindamiskriteeriumid kehtestatakse huviala ainekavas.

Õpetaja võib anda hinnangut:

- protsessile;
- lõpptulemusele.

Kooliväline hindamine võib toimuda maakondlikel, üleriigilistel ja/või rahvusvahelistel konkurssidel, näitustel, ülevaatusel, kontsertidel, võistlustel jm.

Iga õppeaasta lõpul või kooliastme läbimisel võib anda õpilasele tunnistuse, millel on näidatud läbivõetud ained, ainete mahud ja/või teemade valdkonnad ning hinded/hinnangud.

8.2 Huvikooli lõpetamine

Huvikool loetakse lõpetatuks pärast huvikooli konkreetse õppekava täitmist. Huvikooli lõpetamist tõendab huvikooli lõpudokument, milles kajastatakse huvikoolis õppimise aeg ja läbitud õppeainete loend.

IX HUVIKOOLI ÕPPEKAVA ÜLEVAATAMINE JA MUUTMINE

Huvikooli õppekava analüüsitakse ja vajadusel täiendatakse kord õppeaasta jooksul kooli õppenõukogus.

ÕPPEAINETE LOEND NING ÕPPEAINETE VALIKU VÕIMALUSED JA TINGIMUSED

Huvikoolis Leesikad on hetkel ainult rahvatantsu õppeaine. Õppeainete valiku võimalused ja tingimused sätestatakse õppekava muutmisega siis, kui lisandub uusi õppeaineid (näiteks rahvamuusika-alane õpe).

ÕPPEETAPPIDE JA ERAHUVIKOOLI LÕPETAMISE NÕUDED

Huvikool Leesikad ei anna välja eraldi tunnistusi alg- ja põhiastme lõpetamisel. Kooli lõpetamisel saab õpilane lõputunnistuse, kui tema teadmised ja oskused vastavad läbitud ainekavas vanema astme lõpetanult oodatavatele.

HUVIKOOLI LEESIKAD RAHVATANTSU AINEKAVA

Aine lühikirjeldus

Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud tantsuhuvilistele õpilastele, kes on huvitatud eesti rahvatantsude õppimisest ja selle tegevuse praktilisest väljundist, milleks on rahvatantsude tantsimise oskus erinevates situatsioonides, vastavalt iga õppuri võimetele, loovusele ja koostöövalmidusele.

Rahvatantsu õpe koosneb pärimustantsu ja eesti rahvusliku lavatantsustiili õppimisest.

Õppetöö korraldus

Õppetöö peamiseks vormideks on praktiline tantsutund ja treening, lisanduvad õppekäigud, vaatlused, vestlused ja arutelud, esinemised (etendused, kontserdid), laagrid, festivalid kodu- ja välismaal, võistutantsimised, osavõtt piirkondlikest ja üle-eestilistest rahvatantsusündmustest jm. Õppemahtu arvestatakse akadeemilistes tundides (45 minutit). Õpe võib sisaldada iseseisvat tööd ja olla korraldatud ka väljaspool huvikooli ruume.

Õppetöö eesmärgid

Rahvatantsu õpetamisega taotletakse, et õpilane

- 1) tunneb rõõmu pärimustantsude tantsimisest ja huvi oma rahva tantsutraditsioonide vastu;
- 2) huvitub eesti rahvuslikust lavatantsust kui kunstiliigist;
- 3) väärtustab erinevaid rahvatantsustiile inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 4) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb selle edasikandmises;
- 5) mõistab ja austab kultuurilisi erinevusi.
- 6) tunnetab, teadvustab ja arendab tantsu kaudu oma enesekontrolli ja eneseväljendamise võimeid;
- 7) arendab läbi ühistegevuste sotsiaalseid võimeid, sh suhtlemisoskusi;
- 8) arendab oma füüsilist vormi, rütmi- ja koordineerimistunnet;
- 9) omandab teadmisi ja praktilist kogemust keha arengu seaduspärasustest, liikumisvõimalustest ja stiilidest, tantsu seostest muusika jt kunstiliikidega;
- 10) väärtustab tantsu vaimse ja füüsilise tervise ning emotsionaalse intelligentsuse arendajana;

- 11) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt tantsuga seotud tegevuste kaudu;
- 12) väärtustab eetilist ja esteetilist väljendusviisi;
- 13) arendab esinemisoskust.

Pädevused

1) Õpipädevus:

- suudab keskenduda erinevate tantsuelementide avastamisele ja katsetamisele;
- mõistab tantsulise treeningu ja kehateadlikkuse tähtsust rahvatantsu harrastamisel, treenib ja harjutab teadlikult ning eesmärgipäraselt;
- huvitub nii traditsiooniliste kui koreograafide loodud liikumiste ja kombinatsioonide õppimisest ning harjutamisest;
- tunneb huvi õpitava repertuaari ajaloolise tausta või sisu ja idee vastu.

2) Tegevuspädevus:

- osaleb tantsuansambli tegevuses, tehes ühiste eesmärkide nimel koostööd kaaslastega;
- huvitub kodukohas toimuvatest tantsusündmustest ja võtab neist osa.

3) Väärtuspädevus:

- tajub enda seost oma kultuuri ja ümbritsevate inimestega ühiste tantsuliste tegevuste ja tantsuga seotud traditsioonide kaudu;
- oskab hinnata anatoomiliselt õige kehahoiu tähtsust;
- hindab tantsu rolli vaimse ja füüsilise tervise tagamisel.

4) Enesemääratluspädevus:

- väärtustab tantsukunsti erinevaid avaldumisvorme;
- osaleb tantsulistest tegevustes, valides endale sobiva rolli (tantsija, eestvedaja, organisator, lavastaja, koreograaf, vaataja).

5) Ainepädevus:

- eristab erinevaid tantsustiile (vähemalt pärimustants ja eesti rahvuslik lavatants), tunneb nende funktsioone, ajaloolist ja kultuurilist tausta;
- teab kodukoha või mõnede muude pärimustantsude liikumisi ja muusikat;
- suudab tantsida pärimustantse vastavalt muusikale, iseseisvalt ja koos kaaslastega;
- tunneb ja oskab sooritada eesti rahvatantsu põhiliikumisi;

- mõistab eesti rahvatantsu oskussõnavara;
- omab algteadmisi inimkeha ehitusest, lihaskonnast ja tasakaalustatud tantsutreeningust;
- tunneb esmaseid kompositsioonipõhimõtteid ja -võtteid;
- oskab märgata tantsukunsti seoseid teiste kunstiliikidega.

Õpitulemused

Rahvatantsuga tegelemine aitab kujuneda isiksusel, kes

- 1) mõtleb loovalt;
- 2) suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
- 3) on teadlik anatoomiliselt õigest kehahoiust;
- 4) õpib, harjutab ja treenib eesmärgipäraselt, on koostöövalmis, oskab kavandada ja hinnata enda panust rühmatöös;
- 5) osaleb erinevat tüüpi rahvatantsusündmustel ning tunneb neist rõõmu tantsija või vaatajana;
- 6) jälgib tantsu ja tantsusündmusi, räägib tantsust analüüsivalt ning põhjendades oma arvamust;
- 7) mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust ning omab valmisolekut rahvatantsu kui elukestva liikumisharrastusega tegelemiseks;
- 8) oskab ja julgeb avalikkuse ees esineda, ennast väljendada.

Õppe- ja kasvatustöö vormid ja meetodid, õpikeskkond

Tantsuõpetuse põhiosa toimub kontaktõppe vormis. Enamus õppetööst viiakse läbi grupitundidena, vajadusel lisatakse individuaaltunde. Praktilistes grupitundides on õppemeetoditeks vaatlus ja jäljendamine (matkimine), proovimine, harjutamine, treening, uurimine, katsetamine, paaris- ja rühmatöö, analüüs, arutelu. Leesikate regulaarsed treeningud toimuvad 2-3 korda nädalas; enne suuremaid esinemisi või välissõite on linnalaagri tüüpi proovipäevad, kord õppeaastas toimub mitmepäevane tantsulaager.

Rahvatantsu õppimisel on väga tähtis roll muusika kuulamisel. Pärimustants on oma loomulikus keskkonnas seotud elava muusikaga, mistõttu teeme vastavalt võimalusele ja vajadusele ühistunde oma pillirühmaga. Laulumänge laulavad tantsijad ise. Salvestatud (ja töödeldud) rahvamuusika annab tantsutunnile erinevaid kõlasid ning värve ja sobib eeskätt tantsutehnika treeningutel.

Tantsutundides on soovitatav kanda mugavaid, pehmeid, kinniseid jalanõusid, mis püsivad hästi jalas, võimaldavad päkale tõusta, pöörelda jne. Liiga libedad või väga nakkuvad jalanõud võivad liikumist takistada. Riietus ja jalatsid peavad võimaldama käte ja kogu keha tööd ning kõigi liigete painutamist ja sirutamist, samal ajal peab õpetajal olema võimalus liigeseid (nt põlv) näha. Vanematel rühmadel on olemas ühtne treeningriietus, mis on kohustuslik eriproovides, igapäevastes treeningutes on see soovituslik. Eesti rahvatantsudega esinemiseks tuleb enamasti õppida kandma ka rahvarõivaid, mis peavad olema vastavuses laste vanuse ja mõõtudega.

Õpilaskond ja õpingute alustamise tingimused

Leesikad töötavad 2-3 aastaste vahedega vanusegruppides, rühmad teevad tihedat koostööd, eriti pärimustantsude õppimise vallas. Laste rahvatantsurühmade standardsuurus, millega arvestatakse näiteks tantsupidude protsessis, on 8 poissi ja 8 tüdrukut. Leesikad püüavad hoida rühmad mitte väiksemad kui üks standardkoosseis ega suuremad kui maksimaalselt kaks koosseisu. Soovituslik on Leesikatega liitumine esimesel kooliaastal ja õppe jätkamine gümnaasiumi lõpuni, kuid vabade kohtade olemasolul on võimalik liituda ka vanemates klassides ning soovi korral lahkuda enne huvikooli lõpetamist. Poiste ja tüdrukute arvud püüame hoida tasakaalus, kuid igapäevatoos ei ole vastassoost paarilise puudumine takistuseks. Tantsupidude protsessis saavad lasterühmad osaleda siiski ainult standardsuurusega segarühmadena.

Õpisisu astmeti

Õppetöö rahvatantsu aines toimub alg-, põhi- ja vanemas astmes.

Algaste

Õppetöö maht on vähemalt 2 akadeemilist tundi nädalas ja see sisaldab järgmisi õppetegevusi:

- 1) eesti rahvatantsu põhiliikumiste tundmaõppimine;
- 2) liikumise seostamine muusikaga;
- 3) tasakaalu- ja koordineerimisharjutuste õppimine ja sooritamine;
- 4) pärimuslike liikumis- ja laulumängude mängimine;
- 5) lihtsamate pärimustantsude tantsimine;
- 6) tantsusündmustel osalemine esineja ja vaatajana;
- 7) eesti rahvatantsu oskussõnavara kõige lihtsamate terminite kasutamine;
- 8) Kristjan Toropi loodud eesti pärimustantsude, -mängude ja pillilugude kava vaatamine Eesti Vabaõhumuuseumis.

Algastmes on kesksel kohal rahvatantsu põhiliikumiste tundmaõppimine, mida tehakse nii muusika saatel kui ilma (keha-, rütmipill, tempo, paus jne). Tasakaalu-, koordineerimise- jt harjutuste ning repertuaari valikul väärtustatakse lapse enda loomulikku panust (nt improvisatsiooni võimalused pärimustantsus). Oluline on lapse individuaalse arengu toetamine tasakaalus rühmatöös vajalike põhimõtete tutvustamise ja rakendamisega.

Algastmes rajatakse alus rahvatantsuhuvile, tantsutraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele. Igale õpilasele võimaldatakse tantsimise (sh esinemise) ning enda ja teiste liikumise jälgimise kogemus (eakohased tantsuetendused, kontserdid, ühistantsimised, osalemine tantsupeo protsessis vm). Saadud kogemuste väljendamiseks kasutatakse erinevaid vorme (jälgimine, kirjutamine, vestlus, joonistamine jm). Õpitakse märkama liikumiste erinevust ja liikujate eripära. Õpilane õpib mõistma tunnis kasutatavat eesti rahvatantsu oskussõnavara.

Algastme õppetöö kestab kuni kolm aastat. Algastme lõpuks tantsija:

- 1) osaleb meeleldi pärimustantsudes;
- 2) osaleb pärimuslikes liikumis- ja laulumängudes ning oskab arvestada reeglitega;
- 3) osaleb folkloori- või rahvatantsurühma tegevuses ja tunnetab end rühma liikmena;
- 4) jälgib tantsu ja räägib tantsust suunavate küsimuste abil;
- 5) on saanud esiemiskogemusi.

Põhiaste

Õppetöö maht on 2-4 akadeemilist tundi nädalas. Reeglina toimuvad tunnid 2 korda nädalas (kahel erineval nädalapäeval). Õppetöö sisaldab järgmisi õppetegevusi:

- 1) anatoomiliselt õige kehahoiaku kujundamine;
- 2) teadlik ja tasakaalustatud rahvatantsutreening;
- 3) liikumismälu, koordineerimise ja tasakaalu arendamine;
- 4) tantsimise seostamine muusikaga;
- 5) improvisatsioonivõime arendamine soolo- ja paaristöös;
- 6) seltskondlikel tantsusündmustel osalemine tantsija ja vaatajana;
- 7) eesti rahvatantsu oskussõnavara kasutamine;
- 8) esinemised erinevatel sündmustel nii pärimustantsude kui lavatantsudega;
- 9) võimaluse korral esinemisreisi kogemus.

Põhiastmes lisandub pärimustantsule rahvuslik lavatantsustiil. Laste individuaalsete võimete arendamise kõrval tähtsustub paaris- ja rühmatöö, mille käigus täienevad sotsiaalsed oskused. Õppe põhirõhk on loovuse ja adekvaatse enesehinnangu arengul, keha teadlikul kasutamisel ja õigel kehahoiul, mis on aluseks tervisliku eluviisi kujunemisele. Kontsentratsioonivõime, usalduse, koordineerimise ja tasakaalu arendamiseks kasutatakse kontaktharjutusi ja akrobaatika elemente. Õpitakse arvestama kaaslastega tantsupõrandal.

Harjutuste suureneva intensiivsuse tõttu on oluline tähelepanu pöörata treeningmetoodikale (nt venitusharjutused tunni lõpus). Kasutades pärimuslikku või autori loodud liikumismaterjali tegeletakse keha liikumisega ruumis (tasandid, suunad, joonised), liikumise ja liigutuste ulatuse ning iseloomuga (pehme, terav, voolav, järsk jne). Pööratakse enam tähelepanu teadlikule harjutamisele, liigutuste ajastuse ja ulatuse täpsusele jm detailidele. Tantsulist mälu arendatakse eesti rahvatantsu põhiliikumisi või pärimuslikke liikumisvariante sisaldavate koreograafiliste jadade õppimise, loomise ja improviseerimise kaudu. Liikumise seos muusikaga omab suurt tähtsust. Tantsuhuvi hoidmiseks võetakse muusika valikul arvesse ka õpilaste eelistusi. Oma traditsiooni eripärade selgitamiseks õpitakse tundma ka teiste rahvaste tantse.

Tantsu vaadates arendatakse analüüsivõimet, võrdlusoskust ja terminite kasutamise oskust. Tantsuüritustel osalemine sisaldab etenduste, kontsertide külastamist, esinemist, võistu- või ühistantsimisi, sinna võib kuuluda ka tantsupidude protsessis osalemine. Kultuurilise järjepidevuse hoidmiseks ja identiteeditunde tugevdamiseks pööratakse tähelepanu kohalikele tantsupärimustele.

Põhiastme õppetöö kestab kolm kuni kuus aastat. Põhiastme lõpetanud tantsija:

- 1) tantsib õpitud pärimustantsu arvestades muusika ja kaastantsijatega;
- 2) tunneb huvi kohalike tantsutraditsioonide vastu;
- 3) improviseerib kasutades õpitud traditsioonilist liikumismaterjali;
- 4) esitab eakohast rahvusliku lavatantsu repertuaari emotsionaalselt ja täpselt;
- 5) eristab pärimustantsu ja rahvuslikku lavatantsustiili visuaalse mulje ja funktsiooni põhjal;
- 6) tunneb ära õpitud teiste rahvaste tantsud või nende saatemuusika;
- 7) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvatantsudes;
- 8) osaleb folkloori- või rahvatantsurühma tegevuses ja järgib rühmas kehtivaid reegleid;
- 9) jälgib tantsu ja räägib tantsust avaldades ning põhjendades oma arvamust.

Vanem aste

Õppetöö maht on 4-8 akadeemilist tundi nädalas. Tunnid toimuvad reeglina 2-3 korda nädalas (vähemalt kahel erineval nädalapäeval). Õppetegevusteks on

- 1) teadlik ja tasakaalustatud rahvatantsutreening;
- 2) liikumismälu, koordineerimise ja tasakaalu arendamine erinevate tantsutehnikate kaudu;
- 3) erinevate liikumiskvaliteetide katsetamine kasutades ajaloolist, pärimuslikku või nüüdisaegset liikumismaterjali;
- 4) esmaste kompositsioonipõhimõtete ja -võtete tutvumine;
- 5) erinevalt piiritletud improvisatsiooni- ja kompositsiooniülesannete loov lahendamine, sh improvisatsioon pärimustantsus ja selle eripäradega tutvumine;
- 6) eesti rahvatantsu ajalugu, ülevaade tantsupärimuse kogumisest ja säilitamisest ning tantsuharrastuse erinevatest stiilidest ja suundadest;
- 7) tähelepanu pööramine tantsukunsti seostele teiste kunstiilidega;

- 8) esinemispraktika ja õppekäigud;
- 9) analüütilised arutelud erinevate pärimustantsu ja rahvusliku lavatantsu ilmingute üle isiklike põhjendatud seisukohtade avaldamisega.

Vanemas astmes on tähelepanu all iseseisva tantsulise mõtlemise süvendamine, loomingulise eneseväljenduse toetamine ning õpilaste võimete edasiarendamine ja rakendamine. Õpitakse leidma rahvuslikus tantsuloomingus ideede väljendamiseks kasutatud kompositsioonivõtteid ja neid ise rakendama. Õpilaste osavõtul luuakse grupi- ja individuaalkoreograafiaid, pöörates tähelepanu tantsijate asetusele ruumis, tegevuse ajastatusele, tasanditele, suundadele ja muusika kasutamisele.

Jätkub intensiivne rahvatantsutreening. Seoses luustiku ja lihaskonna soolise arengu erinevusega (erinev liikumisvõimekus, jõud, liigeste liikuvus, lihaste elastsus) eristub osaliselt kasutatavate füüsiliste harjutuste valik ja intensiivsus. Läbi süsteemse tantsutreeningu kujundatakse harjumus keha füüsilise tervise hoidmiseks. Erinevate tantsustiilidega tutvumine arendab liigutusvõimekust, liikumismälu, koordinatsiooni, tasakaalu ja üldist kehateadlikkust. Paaris- ja grupitöö loob tingimused usalduslike suhete tekkimiseks rühmas ning isiksuse sotsiaalseks ja emotsionaalseks arenguks.

Rahvatantsu ajaloo ning tantsupärimuse kogumise ja säilitamise käsitlemisel eelistatakse praktilisi tegevusi ning pööratakse tähelepanu ka nüüdiskultuuridele ning lähiajaloo perioodidele, erinevatele stiilidele ja žanritele. Tantsu seostatakse teiste kunsti liikidega ning loomeprojektides tehakse koostööd pärimusmuusika, rahvusliku käsitöö, multimeedia, sõnateatri vm valdkondadega. Tantsusündmustel osalemine võib sisaldada etenduste, kontsertide külastamist, esinemist, osavõttu festivalidest, õpitubadest, loomingulistest projektidest või ühistantsimistest, samuti osalemist tantsupeo protsessis. Tantsu vaadates ja selle üle arutledes tähtsustub oma arvamuse kujundamine ning selle põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult. Kultuurilise järjepidevuse hoidmiseks ja identiteeditunde tugevdamiseks väärtustatakse kohalikku tantsutraditsiooni ja tutvutakse rahvusvahelise tantsueluga, õppides ka teiste rahvaste tantse, erinevate koreograafide töid, osaledes festivalidel jne.

Vanema astme õppetöö kestab kolm kuni kuus aastat. Vanema astme lõpetaja:

- 1) tantsib õpitud pärimustantse arvestades muusika ja kaastantsijatega;
- 2) õpib kiiresti uusi tantse ja tantsuvariante tuginedes põhiliikumiste oskusele ja tantsutraditsiooni üldpõhimõtete tundmisele;
- 3) oskab eristada eesti ja teiste rahvaste pärimustantse visuaalse mulje ja muusika põhjal;
- 4) tantsimisel arvestab muusika ja kaaslastega;
- 5) tunneb huvi kohalike tantsutraditsioonide ja pärimustantsu vastu üldiselt;
- 6) improviseerib, kasutades õpitud traditsioonilist liikumismaterjali stiilitundlikult ja loovalt;
- 7) esitab nõudlikku rahvusliku lavatantsu repertuaari kunstiliselt ja tehniliselt täpselt;
- 8) oskab eristada pärimustantsu ja rahvuslikku lavatantsustiili nii teoreetiliselt kui praktikas;
- 9) märkab tantsukunsti seoseid teiste kunstiliikidega;
- 10) on katsetanud tantsu loomist individuaal- või rühmatööna;
- 11) teab eesti rahvatantsu ajalugu ja nüüdisaega oluliselt mõjutanud isikuid;
- 12) omab ülevaadet tantsuga seotud elukutsetest ning tantsu professionaalsel tasemel õppimise võimalustest;
- 13) osaleb folkloori- või rahvatantsurühma tegevuses, järgib rühmas kehtivaid norme ning reegleid ja osaleb nende kujundamises, jagab liikmete ühist vastutust rühma tegevuse eest;
- 14) on huvitatud tantsuharrastuse jätkamisest täiskasvanueas;
- 15) valdab eesti rahvatantsu oskuskeelt;
- 16) jälgib tantsu ja räägib tantsust analüüsil, arutleval ja põhjendatud viisil.

Hindamise põhimõtted

Hindamine on sõnaline ja individuaalne, tagasisidet antakse peamiselt suulises vormis.

Järgmisesse astmesse liikumine toimub vastava astme õpitulemuste saavutamisel, reeglina õppeaasta alguses või lõpus. Tagasisidet antakse pidevalt ja vajadusel.